

Politechnika Wroclawska

INFORMATYCZNE NARZĘDZIA ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI

2019/2020

dr Sebastian Tomczak

Metody tradycyjne i nowoczesne w zarządzaniu projektami IT

AGENDA

- Podejście kaskadowe
- Podejście spiralne
- Podejście przyrostowe
- Podejście iteracyjne
- Podejście zwinne

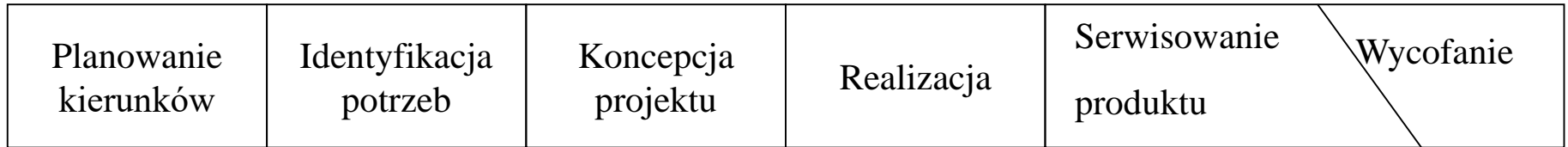
CYKL ŻYCIA PROJEKTU I PRODUKTU

- Cykl życia projektu – zbiór etapów projektu przeprowadzanych w określonym porządku, od pomysłu na projekt aż do jego zakończenia.
- Cykl życia produktu – zbiór etapów produktu przeprowadzanych w określonym porządku, od pomysłu na produkt do jego wykonania wraz z jego eksploatacją aż do zaniechania.

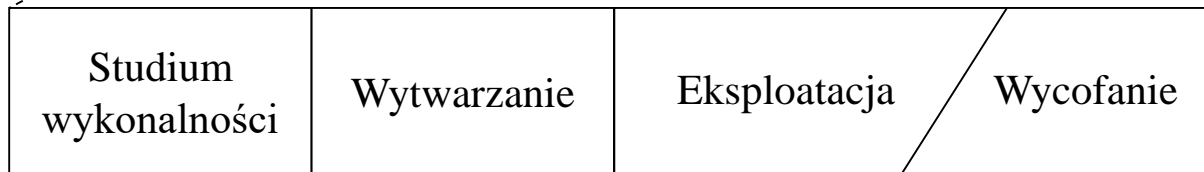

RELACJE CYKLI ŻYCIA

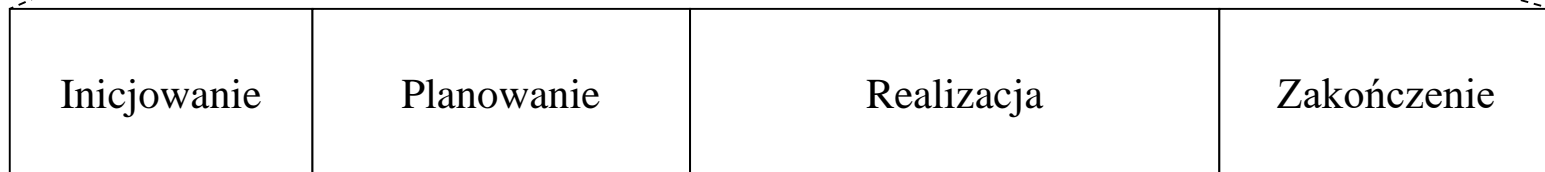
Cykl życia organizacji

Cykl życia produktu

Cykl życia projektu

CYKL ŻYCIA PROJEKTU TWORZENIA OPROGRAMOWANIA

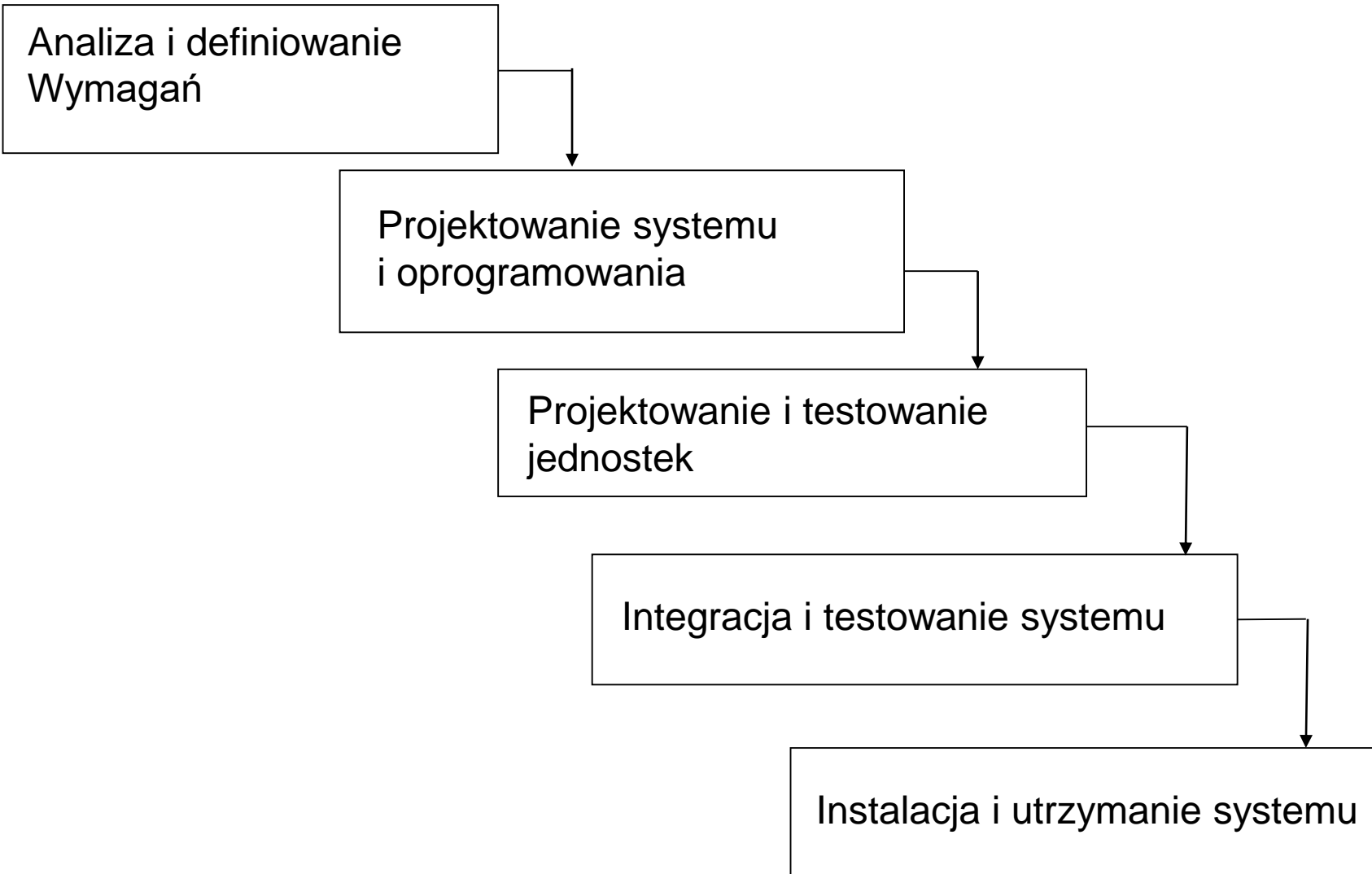

PODEJŚCIE KASKADOWE

- Kładzie silny nacisk na wstępne planowanie i kontrolę z bardzo ograniczoną elastycznością.
- Podejście to można zakwalifikować jako „sterowane planem” lub „przewidywalne”, gdyż wykorzystują wstępne planowanie, aby przewidzieć koszt i ustalić harmonogram projektu.
- Kładzie zwykle nacisk na kontrolowanie zmian podczas trwania projektu, aby zarządzać zakresem pracy i zagwarantować, że początkowe przewidywania i harmonogramy pozostaną aktualne.

MODEL KASKADOWY

KONSEKWENCJE PODEJŚCIA KASKADOWEGO

- brak możliwości zebrania informacji zwrotnej na temat naszego produktu,
- brak możliwości otrzymania produktu wcześniej niż planowano,
- możliwość zarabiania na produkcie dostępna dopiero po wdrożeniu,
- wysokie ryzyko techniczne,
- wysokie ryzyka biznesowe.

PODEJŚCIE SPIRALNE

- Model ten łączy cechy modelu kaskadowego oraz prototypowego.
- Proces ten ma postać spirali, w której każda pętla przedstawia kolejne fazy procesu.
- Każda faza składa się z czterech etapów:
 1. Ustalenie celów
 2. Rozpoznanie i redukcja zagrożeń
 3. Tworzenie i testowanie
 4. Planowanie następnej iteracji.

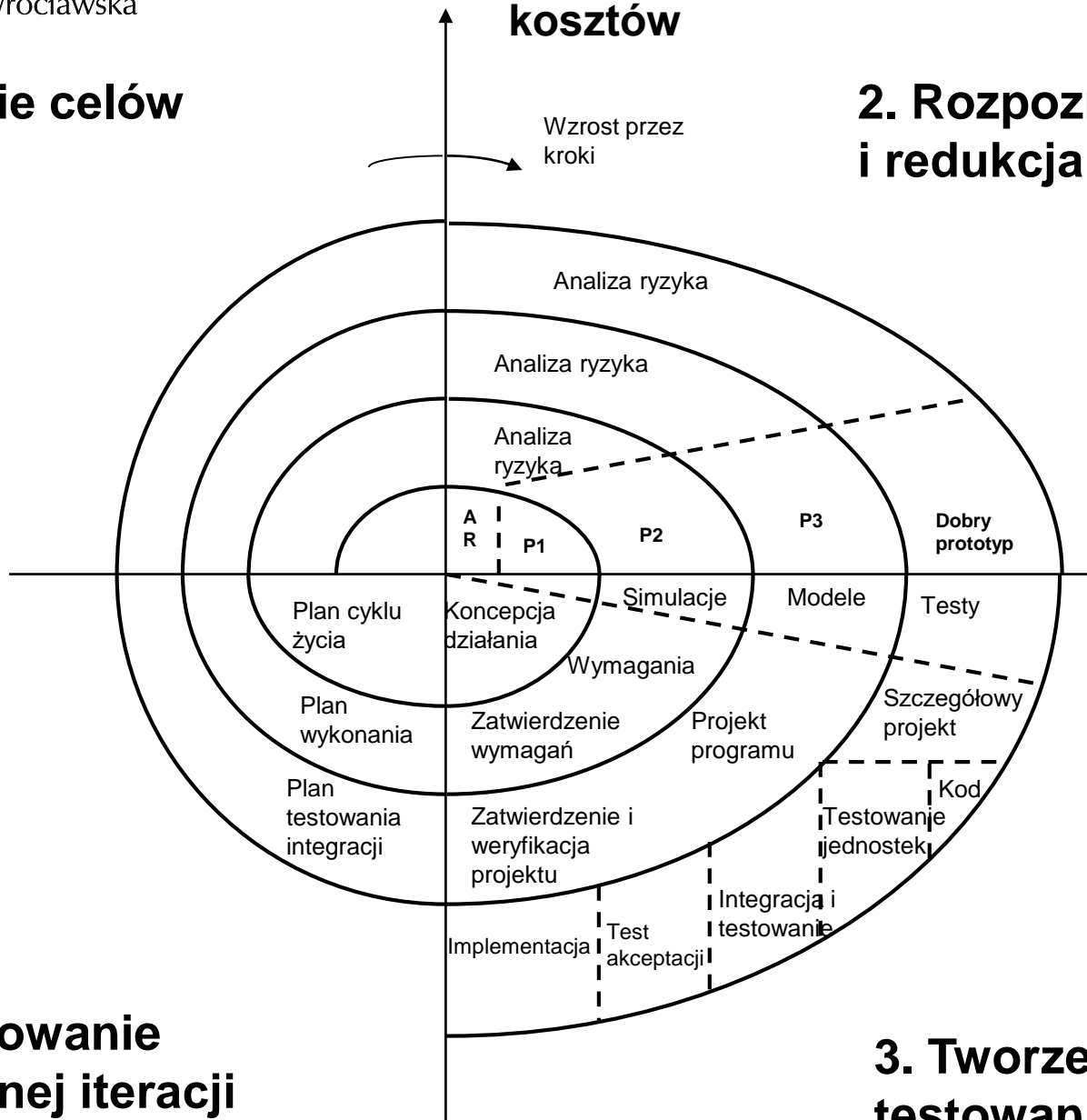

Kumulacja kosztów

1. Ustalenie celów

2. Rozpoznanie i redukcja zagrożeń

Przegląd części

P1,2,3 - prototypy

4. Planowanie następnej iteracji

3. Tworzenie i testowanie

KONSEKWENCJE PODEJŚCIA SPIRALNEGO

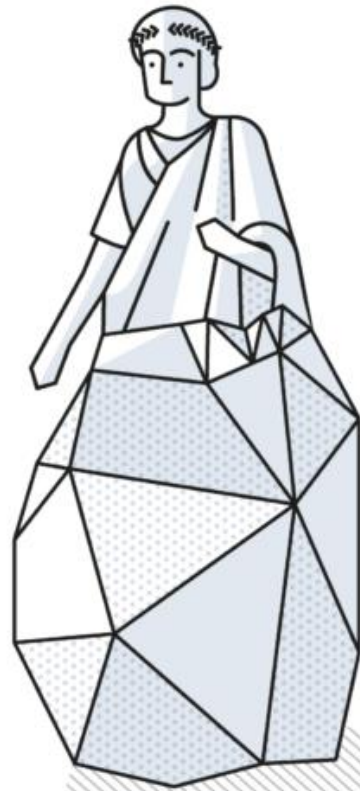
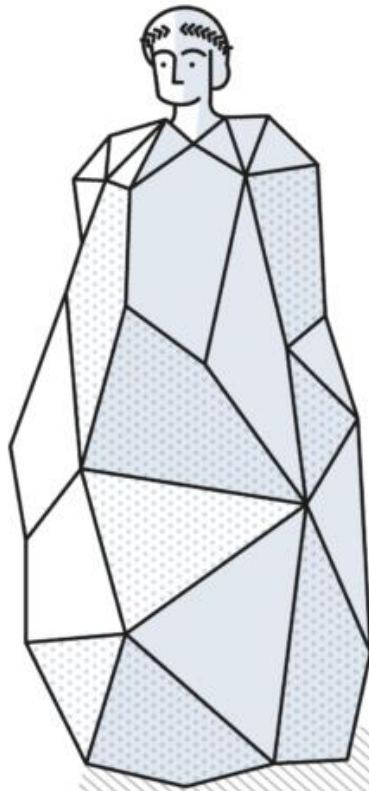
- Model ewolucyjny, powtarzalność oparta na prototypowaniu
- Zastosowanie - do dużych projektów
- Każde okrążenie dotyczy jednego elementu produktu: koncepcja, wymagania, projekt, kod
- Umożliwia zmiany w rozwoju produktu – zarządzanie zmianami
- Konieczność zarządzania ryzykiem
- Wczesna eliminacja błędów
- Powtórne wykorzystanie wcześniej wykonanych części
- Każdy cykl zakończony przeglądem wykonanym przez kluczowych członków zespołu
- Wielokrotne powtarzanie ekspertyz analizy ryzyka
- Wymaga dużej wiedzy i doświadczenia od kierownika procesu
- Trudności w opracowaniu i kontroli kontraktu

PODEJŚCIE PRZYROSTOWE

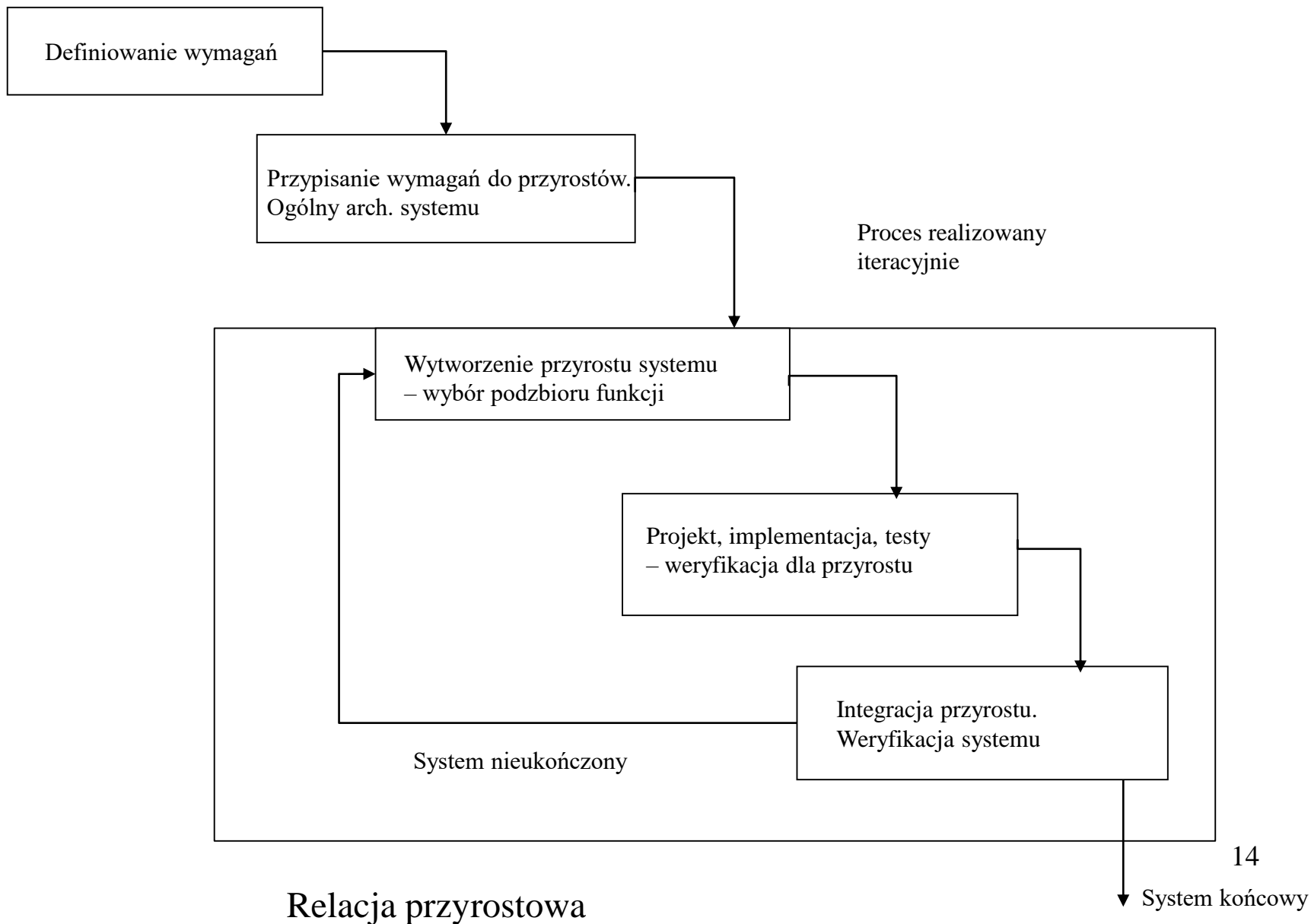
- Wymaga posiadania jasnej wizji produktu, której realizacja prowadzona jest w powtarzalnych, krótkich krokach o stałej długości, trwających zwykle 1 lub 2 tygodni.
- Każdy krok składa się z małego kawałka analizy, projektowania, właściwej implementacji oraz testów

PODEJŚCIE PRZYROSTOWE

TWORZENIE PRZYROSTOWE

KONSEKWENCJE PODEJŚCIA PRZYROSTOWEGO

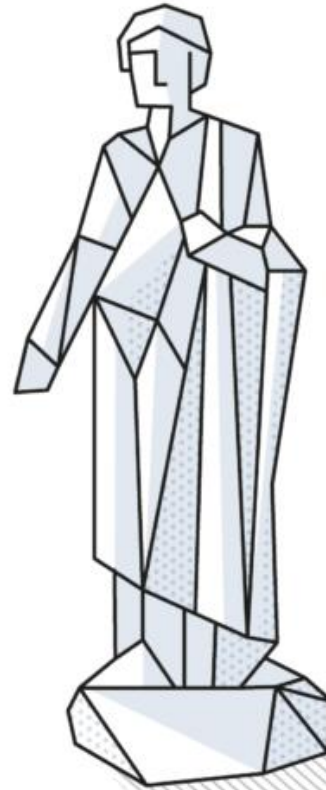
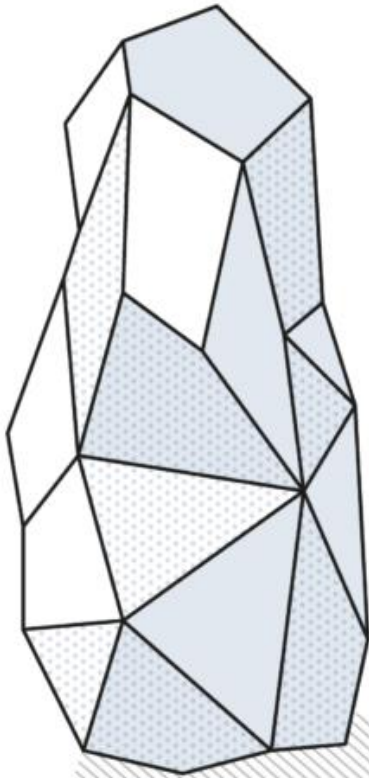
- częściowa możliwość zebrania informacji zwrotnej na temat naszego produktu,
- częściowa możliwość otrzymania produktu wcześniej niż planowano,
- częściowa możliwość wydania mniej pieniędzy, niż planowano,
- częściowa możliwość obniżenia ryzyk projektowych.

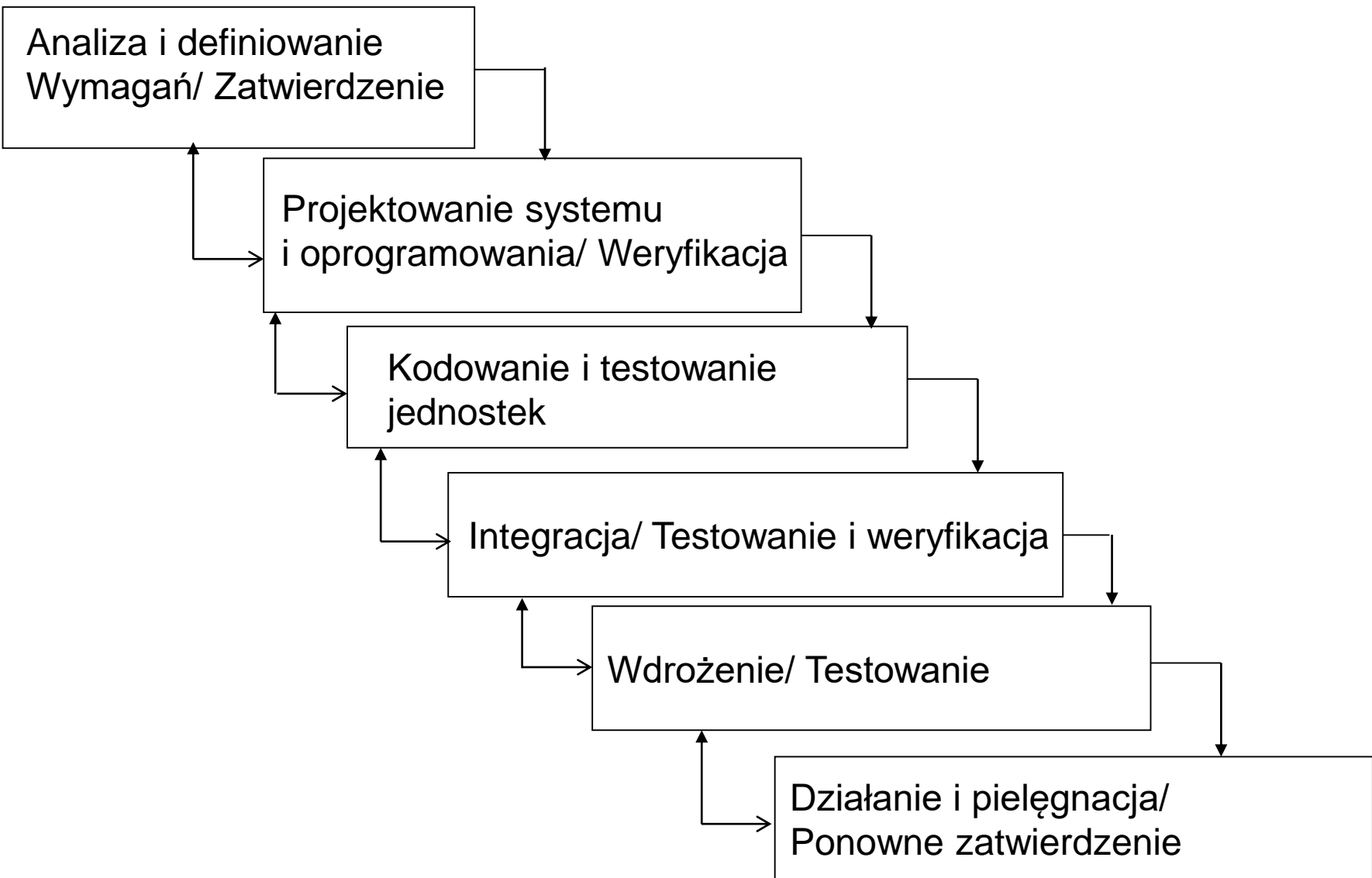
PODEJŚCIE ITERACYJNE

- Wymagania i projekt są modyfikowane poprzez serie iteracji prowadzących do otrzymania systemu satysfakcjonującego rozwijające się potrzeby klienta
- Sesje „sprzężenia zwrotnego” i zasada wzajemnego uczenia się
- Zwiększenie zrozumienia definicji wymagań
- Łatwiejsze zarządzanie zmianami
- Umożliwienie rozpoczęcia tworzenia aplikacji dla podzbioru wymagań - analiza dla każdego produktu częściowego
- Wczesna neutralizacja zagrożeń
- Zwiększenie możliwości ponownego użycia kodu
- Łatwiejsze dostosowanie końcowego produktu do zmieniających się wymagań

PODEJŚCIE ITERACYJNE

ZMODYFIKOWANY MODEL KASKADOWY

KONSEKWENCJE PODEJŚCIA ITERACYJNEGO

- możliwość zebrania informacji zwrotnej na temat naszego produktu,
- możliwość otrzymania produktu wcześniej niż planowano,
- możliwość niewykorzystania całego budżetu,
- wczesne obniżenie ryzyk projektowych.

NARZĘDZIA – PODEJŚCIE TRADYCYJNE

Primavera P6 Professional Project Management

ORACLE®

PRIMAVERA

MS Project

NOWOCZESNE METODY W ZARZĄDZANIU PROJEKTAMI IT

ADAPTACYJNE ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI

- Adaptacyjne zarządzanie projektami - zbiór różnych metodyk, określanych jako zwinne bądź lekkie, oraz narzędzi stosowanych w zarządzaniu złożonymi i innowacyjnymi projektami - głównie informatycznymi.
- Powstanie nowego podejścia było reakcją na mało elastyczne metody zarządzania projektami informatycznymi, uważane za zbyt sformalizowane i mało efektywne.
- Dokument „Manifesto for Agile Software Development” (2001) zainicjował głębokie przemiany w środowiskach programistycznych, przyjętych też w innych obszarach zarządzania projektami.

TREŚĆ MANIFESTU AGILE

- *Poprzez wytwarzanie oprogramowania oraz pomaganie innym w tym zakresie odkrywamy lepsze sposoby realizowania tej pracy.*
- *W wyniku tych doświadczeń zaczęliśmy przedkładać:*
 - *Ludzi i ich wzajemne interakcje(współdziałanie) ponad procedury i narzędzia.*
 - *Działające oprogramowanie nad wyczerpującą dokumentacją.*
 - *Współpracę z klientem nad negocjację umów.*
 - *Reagowanie na zmiany nad realizowanie planu.*
- *Oznacza to, że co prawdzie doceniamy to co wymieniono po prawej stronie, to jednak bardziej cenimy to co wymieniono po lewej*

AGILE (WG DR. DAVIDA RICO)

- Zdolność do tworzenia zmian i reagowania na nie, aby odnieść korzyści w burzliwym globalnym środowisku biznesowym.
- Zdolność do szybkiej zmiany priorytetów wykorzystania zasobów, gdy zmieniają się wymagania, technologie lub wiedza.
- Szybka reakcja na nagłe zmiany rynkowe oraz pojawiające się zagrożenia dzięki intensywnej współpracy z klientem.
- Wykorzystanie ewolucyjnych, przyrostowych i iteracyjnych metod dostarczania produktu, aby dojść do rozwiązania optymalnego z punktu widzenia klienta.
- Maksymalizacja wartości biznesowej za pomocą procesów i dokumentacji realizowanych w odpowiedniej wielkości, tyle ile potrzeba oraz dokładnie na czas.

ZWINNOŚĆ I ADAPTACYJNOŚĆ

Punkty krytyczne „Agile” zespołu w projekcie

1. Od dwóch do ośmiu osób w jednym pokoju
2. Eksperti klienta na miejscu
3. Jednomiesięczne przyrosty
4. W pełni zautomatyzowane testy regresyjne
5. Doświadczeni programiści

Adaptacyjność - potrzeba analizy przeszłych działań

CECHY CHARAKTERYSTYCZNE METODYK AGILE

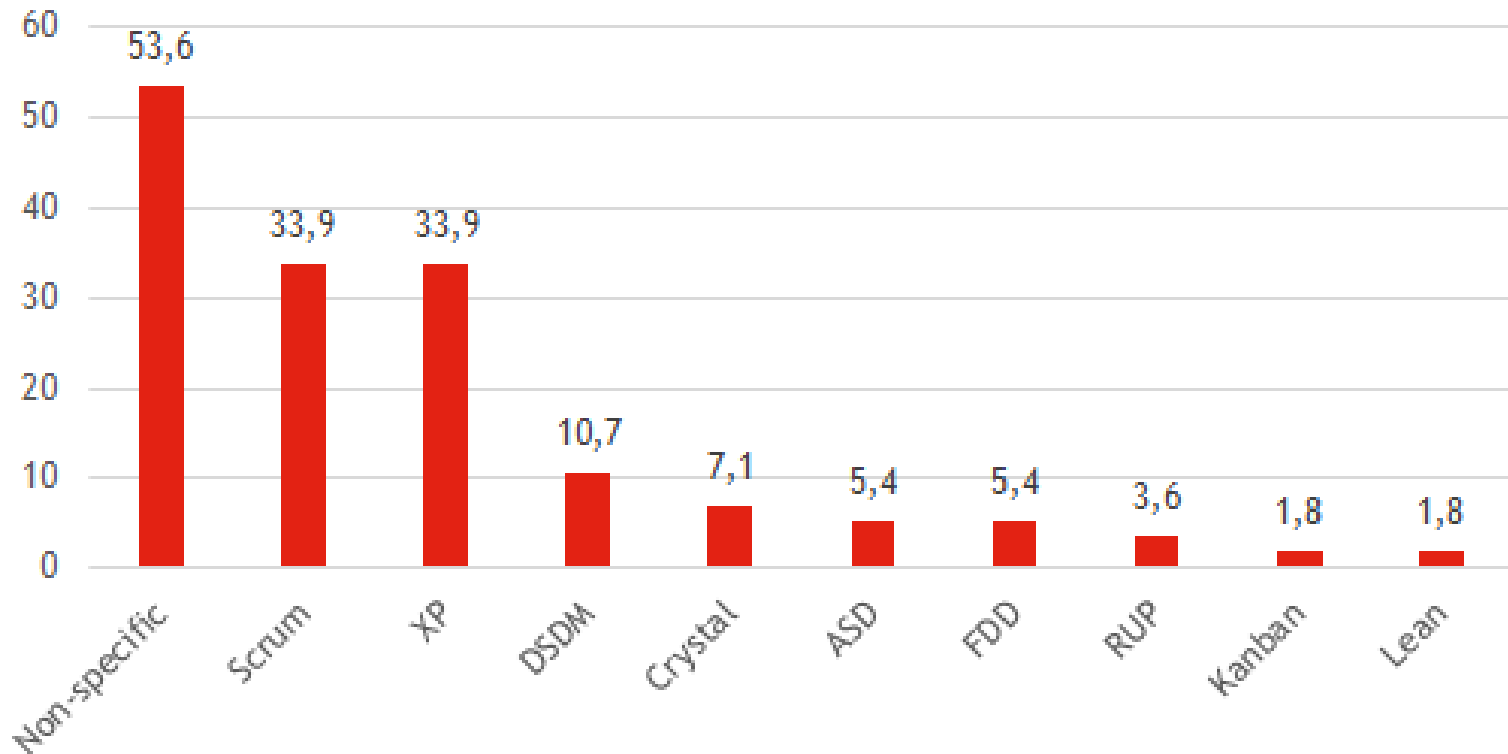
- Cechy
 - ograniczenie liczby dokumentów
 - planowanie iteracyjne, w krótszej perspektywie czasowej
 - ciągła współpraca z klientem
 - otwartość na zmiany
 - niewielkie zespoły projektowe
 - brak wydzielania faz projektowych
 - zdobywanie wymagań za pomocą wykonywalnego kodu
- Zalety
 - szybkie wydanie działającego produktu, każda budowa trwa od 2-10 tygodni
 - wykonawca i użytkownik bezpośrednio uświadamiają sobie wymagania (kompletność i spójność)
 - w dowolnym punkcie procesu tworzenia klient posiada działającą wersję produktu (z ograniczonymi możliwościami)
- Nieodpowiednie dla
 - zespołów przekraczających 50 osób
 - produktów wykonujących funkcje krytycznego bezpieczeństwa
 - kontraktów o ustalonym zakresie

PRZYKŁADY METODYK AGILE

- Extreme Programing (XP)
- Scrum, Kanban, Crystal, Lean Software Development (LSD)
- Dynamic Systems Development Method (DSDM)
- Adaptive Software Development (ASD)
- Feature Driven Development (FDD)

NAJCZEŚCIEJ STOSOWANE METODY AGILE

METODA SCRUM

- Literatura:

1. Cockburn A., *Agile Software Development. Gra zespołowa*, Helion 2008
2. Schwaber K., *Sprawne zarządzanie projektami metodą Scrum*, Microsoft Press 2005.
3. Schwaber K., Sutherland J., *SCRUM guide – Przewodnik po metodyce SCRUM*, tłum. A. Gajewska, T. Włodarek, 2010

- Podstawowe założenia:

- iteracje – najczęściej 30-dniowe przedziały czasowe - sprint
- przyrostowe tworzenie oprogramowania
- empiryczna kontrola procesu: przejrzystość, kontrola, adaptacja
- samorganizujący się zespół projektowy

- Narzędzia:

- **ATLASSIAN JIRA**

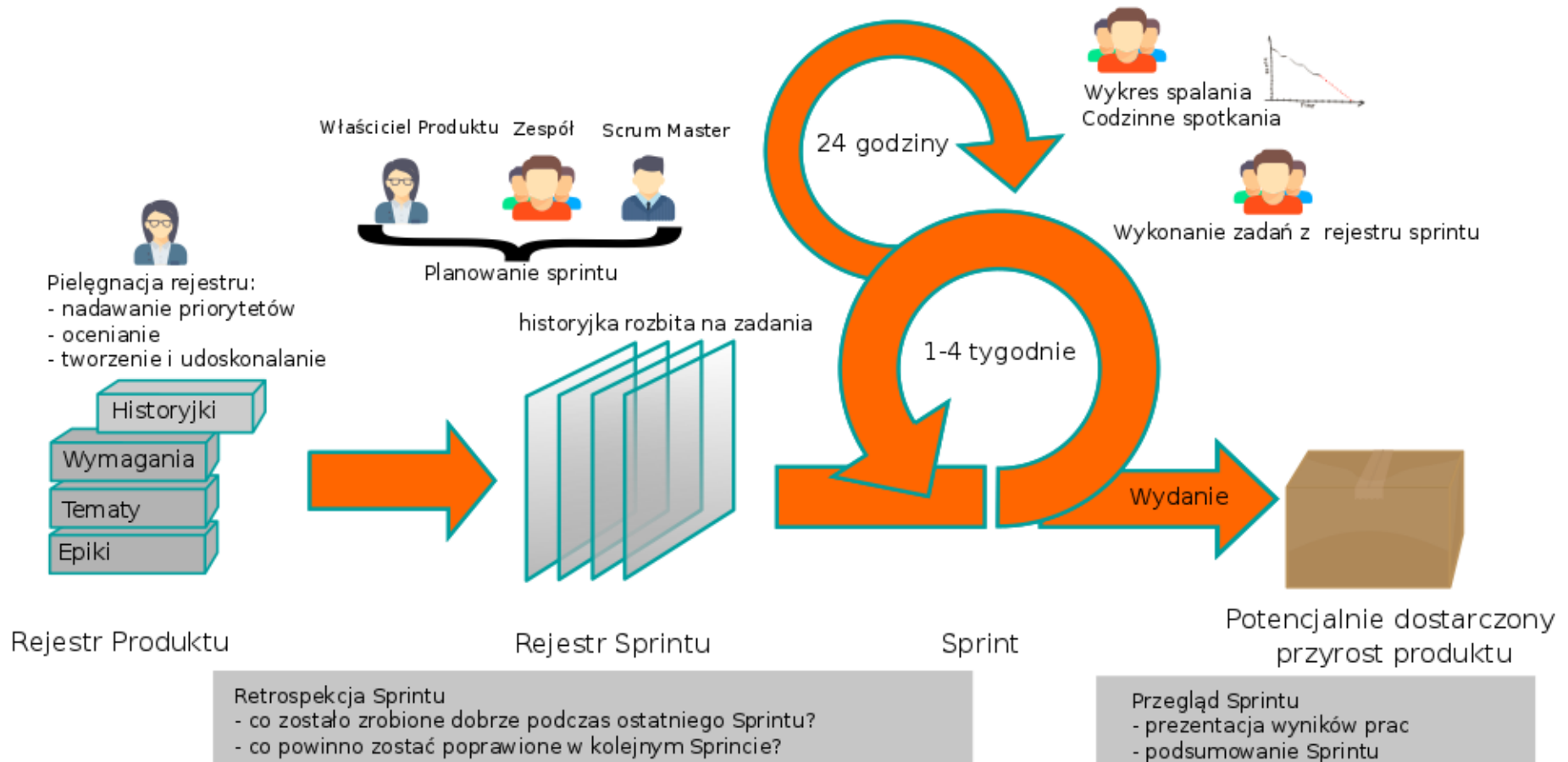

SCRUM

- jest elastycznym (*agile*) modelem tworzenia oprogramowania opartym na wielu małych zespołach pracujących w intensywny i współzależny sposób.
- obejmuje procesy podejmowania decyzji w czasie rzeczywistym na podstawie zachodzących zdarzeń i otrzymywanych informacji.

ILUSTRACJA PRZEBIEGU PROJEKTU WG SCRUM

SCRUM JAKO „SZKIELET PROCESU”

- Metoda Scrum jako zbiór praktyk i ról
- Główne role:
 - Mistrz (Scrum Master),
 - Właściciel produktu (Product Owner),
 - Zespół (Team)
- **Właściciel produktu**
 - Jest właścicielem definicji sukcesu, reprezentuje organizację i interesariuszy projektu
 - Kieruje produktem od sprintu do sprintu, aby zapewnić największy zwrot z inwestycji i dostarczyć pewną wartość dla organizacji.
 - Zarządza ROI przez określenie priorytetów oraz publikację planów. Jest jedynym właścicielem zaległości produktu. Określa plan rozwoju projektu poprzez wyznaczanie priorytetów zaległości.
 - Eliminuje błędy występowania wielu szefów, różnych opinii i zakłóceń.

ROLE W SCRUM

- **Mistrz**
- Jedna osoba z zespołu wciela się w rolę mistrza - ułatwia codzienną pracę zespołu, nie robi nic innego. Całe jego obciążenie to pełnienie roli Mistrza w pełnym wymiarze czasu pracy.
- Mistrz jest odpowiedzialny za zapewnienie, że zespół żyje wartościami i pracuje zgodnie z regułami metody Scrum.
- Jest tarczą zespołu projektowego dla agresywnych klientów, upewniając się, że zespół nie wychodzi ponad zobowiązania aktualnego sprintu.
- Mistrz staje się odpowiedzialny za usuwanie wszelkich przeszkód, które zgłaszane są przez zespół podczas spotkań.
- Rola mistrza jest zwykle pełniona przez kierownika projektu lub kierownika zespołu technicznego, ale może to być każda osoba z zespołu zarządzania projektem.

ROLE W SCRUM

- **Zespół**
 - grupa około 7 interdyscyplinarnych osób, które wykonują prace analityków, projektantów, programistów, testerów ...
 - Posiada przypisaną odpowiedzialność za dostarczenie produktu
- Członkowie projektu – tzw. „świnki”
 - Właściciel produktu (w przypadku braku regularnego zaangażowania zaliczany do „kurczaków”)
 - Mistrz
 - Zespół: architekt, programista, analityk, tester, ekspert ...
- Pozostali interesariusze projektu – tzw. „kurczaki”,
 - nie posiadają formalnej odpowiedzialności
 - nie są częścią procesu Scrum, ale są zainteresowani projektem (klienci, sprzedawcy, decydenci organizacji środowiska wytwarzania)
 - biorą udział w spotkaniach przeglądu sprintu,
 - podczas spotkań nie mają prawa mówić, co zespół powinien zrobić

GŁÓWNE ARTEFAKTY SCRUM

- **BACKLOG (lista zaległości) produktu – rejestr produktowy**
- Lista wymagań funkcjonalnych i нефункциональных projektu, ułożonych według priorytetów z przewidywanym czasem na ich zakończenie i wdrożenie.
- Szacunki są podawane w dniach i są bardziej precyzyjne im wyższa pozycja w kolejce zaległości produktu.
- Priorytety pozycji powinny być ustalone na podstawie największej wartości dla firmy, obliczone za pomocą metody ROI.
- Lista w trakcie realizacji rozwija się i zmienia.
- **BACKLOG sprintu – rejestr zaległości sprintu**
- rejestr zadań, które zespół Scrum zobowiązuje się wykonać całkowicie w bieżącym sprincie.
- Pozycje zaległości sprintu pochodzą z rejestru zaległości produktu.
- Zespół kieruje się priorytetami ustalonymi przez właściciela produktu i swoimi oszacowaniami dotyczącymi czasu ich wykonania.
- Krytyczne jest to, że to sam zespół wybiera pozycje z listy zaległości, ponieważ to zespół zobowiązuje się do zakończenia tych zadań
- Burn down – wykres prezentujący pozostałą pracę do zakończenia sprintu

ITERACJA W SCRUM - SPRINT

- **Sprint**
- Sprint jest to czas przeznaczony na opracowanie jednego przyrostu produktu. Jest to metoda „time boxing: czas, koszt i zakres. Ważniejszy jest zakres niż poślizg w dacie zakończenia.
- Sprint obejmuje projektowanie, programowanie, testowanie i dokumentowanie.
- Tylko po rozpoczęciu sprintu zespół może dodawać lub usuwać elementy z rejestru zaległości sprintu.
- Jeżeli osiągnięcie celu sprintu nie ma sensu, to następuje tzw. nienormalne zakończenie sprintu.

- **Sprint wydania**
- Wydanie oprogramowania do działania (produkcji) wymaga specjalnego sprintu, nazywanego „sprintem wydania”.
- Do sprintu jest dedykowany zespół sprintu wydania

- **Spotkanie planowania sprintu**
- Celem jest ustalenie rejestru zaległości sprintu
- Właściciel produktu opisuje właściwości o najwyższym priorytecie, a zespół decyduje, do czego może się zobowiązać i co może dostarczyć w danym sprincie. Odbywa się to w ciągu dwóch kolejnych spotkań (4 godziny),
- Zespół planuje zadania do wykonania, których zbiór tworzy rejestr zaległości sprintu

CODZIENNY SCRUM

- Codzienne spotkanie trwające 15 minut, ważne jest aby odbywało się codziennie w tym samym miejscu i czasie.
- Podczas spotkania zespół Scrum siedzi w kręgu naprzeciwko siebie i każdego członka zespołu dotyczą następujące trzy pytania:
 1. Co zrobiłeś od ostatniego Scrum?
 2. Co będziesz robił od teraz do następnego Scrum?
 3. Jakie problemy przeszkadzają Ci w wykonywaniu pracy?

PRZEGLĄD SPRINTU

- Na koniec każdego sprintu odbywa się spotkanie przeglądowne sprintu. Podczas tego spotkania zespół Scrum demonstruje, co zostało zakończone w fazie tego sprintu. Zwykle jest to forma prezentacji nowych funkcji.
- Zaleca się, aby spotkania przeglądowne sprintu było nieformalne, z zasady zakazuje się slajdów programu PowerPoint i pozwala na poświęcenie nie więcej niż dwie godziny czasu na przygotowanie się do tego spotkania. Spotkania nie mogą stać się uciążliwe dla zespołu, powinny być naturalnym wynikiem sprintu.
- Uczestnicy spotkania przeglądownego sprint: właściciel produktu, zespół Scrum, Mistrz, zarządzanie, klienci i inżynierowie z innych projektów.
- Podczas tego spotkania projekt jest porównywany z celem sprintu ustalonym podczas spotkania planowanie sprintu. Najlepiej jest, gdy zespół zakończy każdą pozycję z rejestru produktów dla tego sprintu, ale ważniejsze jest osiągnięcie celu sprintu.

RETROSPEKTYWA SPRINTU

- To spotkanie jest wykorzystywane przez Mistrz do omówienia zakończonego Sprintu i ma na celu określenie, co można zmienić w następnym Sprincie, by praca była przyjemniejsza i bardziej produktywna.
- Dyskusja może dotyczyć wszystkiego, co wpływa na pracę zespołu: procesy, praktyki, komunikację, środowisko, narzędzia.
- Scrum powinien być postrzegany jako ramy, które powinny być odpowiednio dostosowane do danego projektu, zespołu i konkretnej sytuacji.
- Retrospektywa Sprint jest ważnym narzędziem, które pozwala zespołowi na ciągłą poprawę w całym cyklu życia projektu.

KORZYŚCI Z ZASTOSOWANIA METODY SCRUM

- Zapewnia najwyższe wartości firmy na wczesnym etapie projektu, unikając jednocześnie nierealistycznych wymagań i niepotrzebnej pracy (eliminacja marnotrawstwa)
- Poprawia satysfakcję klienta
- Dostarcza podejścia kierowanego przez klienta
- Skupia się na szybkości dostawy
- Zapewnia otwartość i przejrzystość dla klientów
- Usuwa przeszkody w sposób priorytetowy i systematyczny
- Poprawia utrzymanie pracowników przez umożliwienie oraz promowanie samorządności, komunikacji w zespole, naukę i rozwój

- Efekty firmy Microsoft ze Scrum: czterokrotny wzrost średniej wydajności i dwanaście razy lepsza jakość

PROGRAMOWANIE EKSTREMALNE

- XP próbuje zredukować koszty zmian wymagań poprzez wiele krótkich cykli wytwarzania oprogramowania, zamiast jednego jak np. w kaskadowym modelu.
- Według tej metodyki zmiany są naturalnym, nieuniknionym i wskazanym aspektem projektu oraz powinny być włączone w plany projektu, zamiast próby stworzenia niezmiennego zestawu wymagań.

PROGRAMOWANIE EKSTREMALNE

Cztery podstawowe czynności:

1. Tworzenie kodu źródłowego

2. Testowanie

- Testy jednostkowe
- Testy akceptacyjne

3. Słuchanie

4. Projektowanie

PROGRAMOWANIE EKSTREMALNE

WARTOŚCI

- Komunikacja
- Prostota
- Opinie zwrotne (Feedback)
- Odwaga
- Szacunek

PORÓWNANIE METODOLOGII

	Kaskadowy	Spiralny	Iteracyjny	Scrum
Zdefiniowany proces	wymagane	wymagane	wymagane	wymagane
Produkt finalny	Ustalony w trakcie planowania	Ustalony w trakcie planowania	Ustalony w trakcie projektu	Ustalony w trakcie projektu
Koszt projektu	Ustalony w trakcie planowania	częściowo zmienny	Ustalony w trakcie projektu	Ustalony w trakcie projektu
Data zakończenia	Ustalony w trakcie planowania	częściowo zmienny	Ustalony w trakcie projektu	Ustalony w trakcie projektu
Reagowanie na zmianę potrzeb rynku	Na etapie planowania	Głównie na etapie planowania	Na końcu każdej iteracji	Na każdym etapie
Elastyczność zespołu, kreatywność	Ograniczona	Ograniczona	Ograniczona	Nieograniczona podczas iteracji
Transfer wiedzy	Trening przed projektem	Trening przed projektem	Trening przed projektem	Praca zespołowa podczas projektu
Prawdopodobieństwo sukcesu	Niskie	Średnio niskie	Średnie	Wysokie

Schwaber, K. (1997). Scrum development process. In *Business object design and implementation* (pp. 125). Springer, London.